

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2004. december 7. *

A T-240/02. sz. ügyben,

a **Koninklijke Coöperatie Cosun UA** (székhely: Breda [Hollandia], képviselik: M. Slotboom, N. Helder és J. Coumans ügyvédek)

felperesnek

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselet: X. Lewis, meghatalmazotti minőségben, segítője: F. Tuytschaever ügyvéd, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes ellen

a Holland Királyság által a felperes nevében behozatali vám elengedése iránt benyújtott kérelmet elfogadhatatlannak nyilvánító, 2002. május 2-i REM 19/01. sz. bizottsági határozat megsemmisítése iránt benyújtott keresete tárgyában,

* Az eljárás nyelve: holland.

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA
(ötödik tanács),

tagjai: P. Lindh elnök, R. García-Valdecasas és K. Jürimäe bírák,

hivatalvezető: J. Plingers tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2004. szeptember 16-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

Jogi háttér

A cukorágazat piacának közös szervezése

- 1 A cukorágazat piacának közös szervezéséről szóló, 1981. június 30-i 1785/81/EGK tanácsi rendelet (HL L 177., 4. o.; a továbbiakban: az alaprendelet) szabályozza különösen a cukor termelését, behozatalát és kivitelét. Az alaprendelet a termelésre kvótarendszert ír elő, amely ötödik preambulumbekzdése szerint a termelők számára közösségi ár- és értékesítési garanciát jelent.

- 2 Az alaprendelet 24. cikke e kvótarendszer keretében mindegyik gazdasági évre (az adott év július 1-jétől a következő év június 30-ig) rögzíti az A és B cukor alapmennyiségét, amelyet valamennyi tagállamnak el kell osztania a területén működő cukortermelői vállalkozások között. Így mindegyik gazdasági évben A és B kvótákat határoznak meg a termelővállalkozások számára. Az A és B kvótán felül termelt cukrot „C cukornak” vagy „kvótán felüli cukornak” nevezik.
- 3 A cukor forgalomba hozatalának feltételei a besorolásától függenek. Az alaprendelet az A és B cukorra különböző támogatási rendszert vezetett be, így az A kvóta keretében termelt cukor (garantált intervenció ár és visszatérítés formájában kiviteli támogatás) több garanciát élvez, mint a B cukor (kizárólag export-visszatérítés).
- 4 A C cukorra nem vonatkozik sem az ártámogatási rendszer, sem export-visszatérítés. Ezen túlmenően a C cukrot nem lehet a belső piacon forgalomba hozni, hanem csak a Közösségen kívül, a világpiacon lehet értékesíteni. Az alaprendelet 26. cikke e tekintetben úgy rendelkezik, hogy:

„(1) A[z] [...] át nem vitt C cukrot a Közösség belső piacán nem lehet értékesíteni, és az[t] az adott gazdasági év végét követő január 1-je előtt, további feldolgozás nélkül, exportálni kell.

[...]

(3) E cikk alkalmazásának részletes szabályait a 41. cikkben említett eljárásnak megfelelően kell elfogadni.

E szabályoknak különösen az után az (1) bekezdésben említett, C cukorra [...] kivetett összegről kell rendelkezniük, amelyre vonatkozóan, később meghatározandó időpontig, nem nyújtottak be igazolást arra nézve, hogy azt a megállapított határidőn belül további feldolgozás nélkül exportálták.”

- 5 A kvótán felüli cukortermelésre vonatkozó részletes végrehajtási szabályok megállapításáról szóló, 1981. szeptember 14-i 2670/81/EGK bizottsági rendelet (HL L 262., 14. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 5. kötet, 85. o.) pontosítja azokat a feltételeket, amelyek fennállása esetén a C cukor kivitelét megtörténtnek kell tekinteni. A 2670/81/EGK rendeletnek az 1988. december 14-i 3892/88/EGK bizottsági rendelettel (HL L 346., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 8. kötet, 157. o.) módosított 1. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) Az [alap]rendelet 26. cikkének (1) bekezdésében említett kivetelt akkor kell megtörténtnek tekinteni, ha:

- a) a C cukor [...] abból a tagállamból került kivitelre, amelynek a területén megtermelték;

- b) a szóban forgó kiviteli nyilatkozatot az a) pontban említett tagállam a C cukor [...] előállításának gazdasági évét követő január 1-jét megelőzően elfogadta;

- c) a C cukor [...] a b) pontban említett január 1-jétől számított legkésőbb 60 napon belül a Közösség vámterületét elhagyta;

- d) a termék visszatérítés vagy lefölezés nélkül [...] került kivitelre az a) pontban említett tagállamból;

A *vis maior* esetét kivéve, ha nem teljesül az első albekezdésben foglalt valamennyi feltétel, akkor a szóban forgó C cukor [...] mennyiséget a belső piacon értékesítettnek kell tekinteni.

Vis maior esetén, annak a tagállamnak az illetékes hivatala, amelynek a területén a szóban forgó C cukrot [...] előállították, meghozza az érdekelt fél által előadott körülményekre tekintettel a szükséges intézkedéseket.”

- 6 A 2670/81/EGK rendelet módosításáról szóló, 1991. december 6-i 3559/91/EGK bizottsági rendelet (HL L 336., 26. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 12. kötet, 131. o.) 1. cikkével módosított 2670/81/EGK rendelet 3. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„Az 1. cikk (1) bekezdésének értelmében a belső piacon értékesített mennyiségekre az érintett tagállam a következő összegnek megfelelő terhet szabja ki:

- a) a C cukor esetében 100 kilogrammonként:

- a szóban forgó cukor előállításának gazdasági évét és az azt követő hat hónapot magában foglaló időszakban a fehér- és nyers cukor 100 kilogrammjára vonatkozó legmagasabb behozatali vám, plusz

— 1,00 ECU;

[...]

(4) A C cukor [...] azon mennyiségeinek esetében, amelyek a kivitel előtt az érintett tagállam illetékes hivatalai által *vis maior*-ként elfogadott körülmények között megsemmisültek vagy helyrehozhatatlanul károsodtak, az (1) bekezdésben említett összeg nem vethető ki.”

A közösségi vámjogszabályok méltányossági szabálya

- 7 A közösségi vámjogszabályok lehetővé teszik a kiszabott behozatali vagy kiviteli vám teljes vagy részleges visszatérítését, illetve a vámtartozás összegének elengedését. A vám elengedésének feltételeit az 1986. október 7-i 3069/86/EGK tanácsi rendelettel (HL L 286., 1. o.) módosított, a behozatali, illetve kiviteli vámok visszatérítéséről és elengedéséről szóló, 1979. július 2-i 1430/79/EGK tanácsi rendelet (HL L 175., 1. o.) 13. cikke rögzíti. E rendelkezés (1) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) A behozatali vámokat olyan különleges helyzet [...] esetén lehet visszafizetni vagy elengedni, amelyet nem az érintett személynek tulajdonítható megtevesztés vagy nyilvánvaló hanyagság okozott.

[...]” [nem hivatalos fordítás].

- 8 A 1430/79 rendelet 14. cikke pontosítja, hogy 13. cikkének rendelkezéseit a kiviteli vámok visszafizetésére vagy elengedésére is alkalmazni kell.
- 9 A 1430/79 rendelet 1. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerint „behozatali vám” alatt „mind a vámokat és az azokkal azonos hatású díjakat, mind a közös agrárpolitika vagy a mezőgazdasági termékek feldolgozásából származó egyes termékekre alkalmazandó, a Szerződés 235. cikke [jelenleg EK 308. cikk] szerinti különleges rendelkezések alapján bevezetett mezőgazdasági lefölözéseket és más importterheket” [nem hivatalos fordítás] kell érteni.
- 10 A 1430/79 rendelet 1. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerint „kiviteli vám” alatt „a közös agrárpolitika vagy a mezőgazdasági termékek feldolgozásából származó egyes termékekre alkalmazandó, a Szerződés 235. cikke szerinti különleges rendelkezések alapján bevezetett mezőgazdasági lefölözéseket és más exportterheket” [nem hivatalos fordítás] kell érteni.

A jogvita alapját képező tényállás

- 11 A felperes hollandiai székhelyű termelő szövetkezet az 1991/1992-es és az 1992/1993-as gazdasági évben C cukrot állított elő. A Limako Suiker BV elnevezésű leányvállalata útján a Django's Handelsonderneming társaságnak bizonyos mennyiségű C cukrot adott el Horvátországba és Szlovéniába történő kivitelre az 1993. február 10. és szeptember 23. közötti időszakban. Az 1993. július 22. és augusztus 16., valamint az 1993. augusztus 26. és szeptember 24. közötti időszakban a felperes az NV Voeders SA Aliments Serry és Sieger BV társaságoknak C cukrot adott el marokkói kivitelre.

- 12 A pénzügyi nyomozó és információs szolgálat (a továbbiakban: FIOD) 1993. június 24-én felkérte a Hoofdproduktschap Akkerbouw-t, a cukorágazat piacának közös szervezésében illetékes holland hatóságot (a továbbiakban: HPA), hogy szolgáltatson adatokat a Django's Handelsondernemingen-gel kapcsolatos nyomozásához. A HPA cukorkiviteli eljárás vámdokumentumaival kapcsolatos szabálytalanságokról tájékoztatta a FIOD-ot. A FIOD felkérte a HPA-t, hogy figyelemmel a folyamatban lévő nyomozásra, a felperessel szemben tartózkodó magatartást tanúsítson. A HPA-tól megszerzett kiviteli dokumentumokban található szabálytalanságok alapján vizsgálás miatt büntetőeljárást kezdeményeztek a Django's Handelsonderneming ellen.
- 13 A HPA 1993 júniusában és augusztusában mind a felperest, mind a Limako Suiker leányvállalatát tájékoztatta a Horvátországba és Szlovéniába irányuló árukkal kapcsolatos vámdokumentumok helytelen bélyegzéséről. A HPA-hoz 1993 októberében megérkeztek a Marokkóba szánt C cukorra vonatkozó, helytelenül lebélyezett nyomtatványok is.
- 14 A holland hatóságok 1993. október 14-én olyan nyomtatványokról értesítették a felperest, amelyekből a Közösségen kívülre történő kivitel nem volt megállapítható.
- 15 Mivel a felperes nem igazolta, hogy meghatározott mennyiségű C cukor elhagyta a Közösség területét az úti célként megjelölt Horvátország, Szlovénia és Marokkó felé, a HPA 1994. április 25-én 6 284 721,03 holland forint (NLG) összeget követelt tőle. Ezt az összeget 1994. június 13-án számítási hiba miatt 6 250 856,78 NLG-re, azaz 2 836 515,14 euróra csökkentette.

- 16 A felperes 1994. május 18-án a követelt összeg miatt kifogást nyújtott be a HPA-hoz. Ezt a kifogást a HPA 1995. június 19-én elutasította. A felperes 1995. július 14-én ezen elutasító határozat ellen keresetet indított a *College van Berope voor het bedrijfsleven* (gazdasági kollégium, a továbbiakban: CBB) előtt.
- 17 A felperes 1995. április 24-én a közösségi vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK tanácsi rendelet (HL L 302., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 4. kötet, 307. o.) 239. cikke és a 2913/92/EGK rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló, 1993. július 2-i 2454/93/EGK bizottsági rendelet (HL L 253., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 6. kötet, 3. o.) 905. cikke alapján a követelt vám elengedése iránti kérelmet nyújtott be a HPA-hoz. A Holland Királyság a felperes érdekében 2001. augusztus 6-án a Bizottsághoz behozatali vám elengedése iránti kérelmet nyújtott be.
- 18 A Bizottság 2002. május 2-án meghozta REM 19/01. sz. határozatát, amelyben elfogadhatatlannak nyilvánította a Holland Királyság által a felperes nevében behozatali vám elengedése iránt benyújtott kérelmet (a továbbiakban: a megtámadott határozat). A HPA e határozat alapján 2002. június 6-án tájékoztatta a felperest arról, hogy elengedés iránti kérelme elfogadhatatlan.

Az eljárás és a felek kereseti kérelmei

- 19 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2002. augusztus 9-én benyújtott keresetlevelével a felperes megindította a jelen keresetet.

- 20 Az előadó bíró jelentése alapján az Elsőfokú Bíróság (ötödik tanács) megnyitotta a szóbeli szakaszt. Az Elsőfokú Bíróság a pervezető intézkedések keretében felkérte a Bizottságot bizonyos iratok bemutatására. A Bizottság e kérelemnek az előírt határidőn belül eleget tett.
- 21 A CBB a Bírósághoz 2004. június 11-én érkezett, 2004. június 9-i határozatával az EK 234. cikke alapján az előtte a felperes és a HPA között folyamatban lévő, a szóban forgó C cukor kivitelének elmulasztása miatt követelt vámmal kapcsolatos jogvitában felmerült két előzetes döntéshozatal iránti kérdést terjesztett elő (a C-248/04. sz. Koninklijke Coöperatie Cosun ügy). Első kérdésével a CBB azt kívánja megtudni a Bíróságtól, hogy abban az esetben, amikor a C cukrot terhelő összegre az 1430/97 rendelet 13. cikke szerinti vámelengedés nem alkalmazható, a méltányossági szabály miatt a szóban forgó teher visszafizetésére és elengedésére vonatkozó jogosultság hiányára figyelemmel érvénytelen-e az alaprendelet és a 2670/81 rendelet. Második kérdésével a kérdést feltevő bíróság azt kérdezi a Bíróságtól, hogy milyen hatást gyakorol e rendeletek esetleges érvénytelensége a jelen ügghöz hasonló körülmények között a C cukrot terhelő összeg visszatérítésének érvényesíthetőségére.
- 22 A felperes 2004. szeptember 1-jei levelével kérte, hogy a Bíróságnak a fent hivatkozott C-248/04. sz. Koninklijke Coöperatie Cosun ügyet lezáró ítéletének meghozataláig a jelen eljárást függeszék fel. A Bizottság a 2004. szeptember 9-i levelével terjesztette elő az e kérelemre vonatkozó észrevételeit, amelyekben a felfüggesztést szükségtelennek ítélte.
- 23 A felek szóbeli előadásait és az Elsőfokú Bíróság kérdéseire adott válaszait a 2004. szeptember 16-i nyilvános tárgyaláson meghallgatták. A tárgyalás során a felperes megismételte az eljárás felfüggesztésére vonatkozó kérelmét, a Bizottság pedig ismételten az eljárás folytatását kérte. Mivel a Bizottság nem ért egyet a felfüggesztés iránti kérelemmel, és mivel e kérelmet semmilyen különleges helyzet nem támasztja alá, azt az Elsőfokú Bíróság nem fogadta el.

24 A felperes azt kéri az Elsőfokú Bíróságtól, hogy:

- semmisítse meg a megtámadott határozatot;
- kötelezze a Bizottságot a költségek viselésére.

25 A Bizottság azt kéri az Elsőfokú Bíróságtól, hogy:

- a keresetet utasítsa el mint megalapozatlant;
- kötelezze a felperest a költségek viselésére.

Indokolás

26 A felperes keresete alátámasztására elsődlegesen az 1430/79 rendelet 1. és 13. cikkének megsértéséből eredő, és másodlagosan pedig az egyenlőség, a jogbiztonság és méltányosság elveinek megsértéséből eredő jogalapra hivatkozik.

Az 1430/79 rendelet 1. és 13. cikkének megsértéséből eredő jogalapról

A felek érvei

- 27 A felperes fenntartja, hogy az alaprendelet 26. cikke és a 2670/81 rendelet 3. cikke alapján őt terhelő behozatali illeték az 1430/79 rendelet 1. cikkének (2) bekezdése szerint behozatali vagy kiviteli vámnak kell tekinteni. Valójában ezen illeték ez utóbbi rendelkezés értelmében a vámmal azonos hatású díjnak vagy legalább mezőgazdasági lefölőzésnek, illetve más, a közös agrárpolitika keretében szabályozott import- vagy exporttehernek minősül.
- 28 A felperes úgy ítéli meg, hogy ezen illeték természetéből adódóan kizárólag objektív feltételek alapján dönthető el, hogy az érintett összeg az említett rendelkezés szerinti behozatali vagy kiviteli vámnak minősül-e. Megállapítja, hogy az alaprendelet preambulumbekendései szerint a C cukorra alkalmazandó termelési illeték ugyanazt a célt szolgálja, mint a vám, azaz a belső piac védelmét, a piacok stabilizálását és a készletek biztonságát. Ez az illeték a kereskedelmi kapcsolatokban a C cukor kivitelének elmaradása miatti zavart hivatott helyreállítani (a Bíróság C-101/99. sz. British Sugar ügyben 2002. január 10-én hozott ítéletének [EBHT 2002., I-205. o] 41. pontja).
- 29 A felperes azt is megállapítja, a 2670/81 rendelet harmadik preambulumbekendése szerint a nem exportált C cukrot ugyanolyan viszonyok közé kell helyezni, mint a nem tagállamokból behozott cukrot. Ennek megfelelően a C cukorra a határ átlépése okán szedett, azaz importterhet kell kivetni.

- 30 A felperes arra is emlékeztet, hogy a 2670/81 rendelet 3. cikkének megfelelően a termelési illetéket a cukorra alkalmazandó importteher alapján állapítják meg. E tekintetben fenntartja, hogy a Bizottságnak a megtámadott határozatban szereplő állításával ellentétben az importteherre való hivatkozás nem egyszerűen a számítás alapjául szolgál, és így e kvóta összege vámnak tekintendő. A 2670/81 rendelet 3. cikke által az importterhen túlmenően figyelembe vett átalányösszeg csupán erősíti a nem exportált C cukor és az importált cukor hasonlóságát, mivel – amint az a legmagasabb kvótán felüli cukortermelésre alkalmazandó rendelkezésekről szóló, 1970. december 28-i 2645/70/EGK bizottsági rendelet (HL L 283., 48. o.) preambulumbekendéseiből is következik — ezt az átalányösszeget az importált cukor forgalomba hozatalának költségei alapján számítják ki, és így ennek az a célja, hogy kiigazítsák azt az előnyt, amit a C cukor termelői élveznének a harmadik országbeli cukor importőrökhöz képest, mivel az előbbieket nem terhelik bizonyos költségek, amelyek ez utóbbiakat igen.
- 31 Végül a felperes fenntartja, hogy a közösségi jogalkotó a nem exportált C cukrot terhelő összeg számítására nem választhatott más módszert, rámutatva arra, hogy amikor a Bizottság megalkotta a cukorágazat piacának közös szervezésére (a továbbiakban: a cukor-KPSZ) vonatkozó első végrehajtási szabályokat, azaz a 2645/70 rendeletet, tudatosan állapította meg azt, hogy a C cukor termelőit ugyanolyan viszonyok közé kell helyezni, mint az importőröket. A felperes ebből arra a következtetésre jut, hogy az eltérő számítási alap vagy a C cukor termelőinek az importőröktől eltérő viszonyok közé helyezése nem fogadható el.
- 32 A Bizottság szerint a megtámadott határozat megalapozottan állapította meg azt, hogy az elengedés iránti kérelem elfogadhatatlan, mivel az az összeg, amelyet a cukortermelőnek a rá vonatkozó termelési kvóta túllépése miatt kell fizetnie, nem tekinthető behozatali vámnak, és így nem képezheti tárgyát a közösségi vámjog-szabályok szerinti elengedésnek.

A Bíróság álláspontja

- 33 Az 1430/79 rendelet 13. és 14. cikke megteremtik annak lehetőségét, hogy bizonyos különleges helyzetek fennállása esetén, és az érintett személynek tulajdonítható megtévesztés vagy nyilvánvaló hanyagság hiányában a behozatali vagy kiviteli vámot visszatérítsék vagy elengedjék.
- 34 A jelen ügyben a megtámadott határozat tárgyát képező vám elengedése iránti kérelem a felperestől az alaprendelet 26. cikke és a 2670/81 rendelet 3. cikke alapján bizonyos mennyiségű C cukor Közösségen kívüli forgalomba hozatalának elmulasztása miatt követelt összegre vonatkozott. Az a kérdés vetődik fel, hogy ezt az összeget az 1430/79 rendelet 13. cikke szerinti behozatali vagy kiviteli vámnak kell-e tekinteni, és ennél fogva az elengedés iránti kérelem e rendelkezés hatálya alá tartozik-e, vagy sem.
- 35 Az 1430/79 rendelet 1. cikke (2) bekezdése a) és b) pontjának megfelelően behozatali vagy kiviteli vámnak kell tekinteni elsősorban a vámokat, másodsorban az azzal azonos hatású díjakat, és harmadsorban a közös agrárpolitika vagy a mezőgazdasági termékek feldolgozásából származó egyes termékekre alkalmazandó, az EK 308. cikk szerinti különleges rendelkezések alapján bevezetett mezőgazdasági lefőlözéseket, valamint más import- és exportterheket.
- 36 Márpedig mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy a követelt összeg az 1430/79 rendelet 1. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontjában felsorolt három kategória egyikének sem felel meg.

- 37 Valójában, amint az az alaprendelet 26. cikkéből és a 2670/81 rendelet 3. cikkének (1) bekezdéséből is következik, ezen összeg kivetésének alapja, hogy nem nyújtottak be igazolást arra nézve, hogy bizonyos mennyiségű C cukrot exportáltak a megállapított határidőn belül. Ezt az összeget így azon az alapon lehet a C cukor termelőjétől követelni, hogy ezt a cukrot a Közösség területén belül kvótán felül állították elő, és a belső piacon értékesítették.
- 38 Ebből az következik, hogy a C cukrot terhelő összeg nem tekinthető vámnak, azaz az EK 23. és EK 26. cikk szerinti Európai Közösségek közös vámtarifáján alapuló vámnak. Nincs szó továbbá vámmal azonos hatású díjról sem, mivel az állandó ítélezési gyakorlat szerint ilyenek minősül minden, az árukra vonatkozó, a határátlépésén alapuló, egyoldalúan kivetett anyagi teher, bármi legyen is a neve és alkalmazásának módja, amennyiben nem tekinthető szigorú értelemben vett vámnak (a Bíróság C-90/94. sz. Haahr Petroleum-ügyben 1997. július 17-én hozott ítéletének [EBHT 1997., I-4085. o.] 20. pontja és a C-213/96. sz. Outokumpu-ügyben 1998. április 2-án hozott ítéletének [EBHT 1998., I-1777. o.] 20. pontja). Végül a szóban forgó összeg nem minősül kifejezetten a „behozatalra vagy kivitelre” kivetett mezőgazdasági lefölözésnek, azaz olyan mezőgazdasági termékeket terhelő összegnek, amelyet azért vettek ki, mert ezen áruk átlépték a Közösség külső határait.
- 39 A felperes ugyanakkor fenntartja, hogy ez a nem-exportált C cukrot terhelő összeg, mivel a vámmal azonos célt szolgál, és mivel ezt az összeget a cukorra alkalmazandó behozatali vám alapján rögzítik, valamint a kvótán felüli, nem exportált cukornak a harmadik országból behozott cukorral azonos viszonyok közé helyezését szolgálja, behozatali vagy kiviteli vámnak tekintendő.
- 40 E tekintetben azt kell megállapítani, hogy a kvótán felüli, nem exportált cukrot terhelő összeg a cukor-KPSZ rendszerének részét képezi. Ez a rendszer, amely magában foglalja a minimálár és az intervenciós ár rögzítését, a harmadik országokkal való kereskedelem közös eljárási rendjének kialakítását vagy a termelési

kvóták rögzítését, közös célt szolgál, így különösen a termelők életszínvonalának és foglalkoztatásának, a fogyasztók cukorellátása biztonságának, meghatározott árszintnek és a cukorpiac stabilitásának garanciáját.

- 41 Ugyanakkor azt is meg kell állapítani, hogy a fent említett eljárások mindegyike meghatározott célt szolgál, vagy különleges szükségleteknek tesz eleget. Így ellentétben azzal, amit a felperes állít, nem állapítható meg, hogy a C cukorra alkalmazandó termelési illeték szigorúan a vámmal vagy még pontosabban a cukor-KPSZ keretében szabályozott importterhekkel, vagy export-visszatérítésekkel azonos célt szolgálna.
- 42 Ugyanis, mint ahogy az az alaprendelet ötödik preambulumbekzdéséből is következik, a Közösség külső határain túl folytatott kereskedelem – importterheket és az export-visszatérítéseket is magában foglaló — közös rendszerének létrehozatala a közösségi piac stabilizálását szolgálja, mivel megakadályozza, hogy a világpiaci cukorárak ingadozása befolyásolja a Közösségen belül alkalmazott árakat. Ennek érdekében a cukor-KPSZ a harmadik országok tekintetében importterhet, illetve az oda irányuló kivitel kapcsán export-visszatérítést alkalmaz, amelynek mindkét esetben az a célja, hogy a cukorágazatban fenntartsa a két, Közösségen belül és kívül alkalmazott ár közötti különbséget, amennyiben a világpiacon alacsonyabbak az árak, mint a Közösségen belül.
- 43 A cukor-KPSZ ezenkívül termelési kvótákat vezet be, amelyek az alaprendelet tizenötödik preambulumbekzdése értelmében garantálják a termelőknek a közösségi árat és termékeik forgalomba hozatalát. E rendszer keretében az alaprendelet olyan eljárást vezetett be, amely azt a C cukornak nevezett esetet szabályozza, amikor a termelés túllépi a termelők számára előírt A és B kvótát. Figyelemmel arra, hogy a C cukor kategóriája kizárólag a cukortöbbletre vonatkozik,

amely nem zavarhatja meg a piacot, a közösségi jogalkotó az alaprendelet 26. cikke (1) bekezdésének első albekezdésével tiltja annak belső piacon történő forgalomba hozatalát, és így szükségszerűen kiviteli kötelezettséget ír elő (a fent hivatkozott British Sugar-ügyben hozott ítélet 41. pontja).

- 44 E tilalom megsértésének az a következménye, hogy a termelőktől meghatározott összeget követelnek. Ez a büntetés tehát elsődlegesen visszatartó jellegű, mivel az a célja, hogy biztosítsa a C cukor belső piacon történő forgalomba hozatalára vonatkozó tilalom tiszteletben tartását. Így ezt az összeget a szóban forgó cukor előállításának gazdasági évét és az azt követő hat hónapot felölelő időszak folyamán alkalmazandó legmagasabb árfolyamon rögzítik. Az alaprendelet tizenegyedik preambulumbekendése értelmében ez az összeg azt is magában foglalja, hogy a közösségi termelés és fogyasztás közötti eltérésből adódó többletmennyiség forgalomba hozatalának terheit teljes egészében a termelők viseljék.
- 45 Az előzőekre figyelemmel nem állapítható meg az, hogy az a tény, miszerint a nem exportált C cukorra kivetett összeget az importterhek alapján, valamint az importált cukor forgalomba hozatali költségei alapján rögzített átalányár hozzáadásával számolják ki, azzal a következménnyel járna, hogy ezt az összeget behozatali vámmá alakítja. Mint ahogy azt a Bizottság jogosan állapítja meg a megtámadott határozat (10) preambulumbekendésében, az importterhek figyelembevétele csupán az összeg meghatározásának alapjául szolgál, illetve számítási módszeréhez szükséges. Ezt a számítási alapot a közösségi jogalkotó az előírt határidőben nem exportált kvótán felüli cukorra alkalmazandó összeg bevezetésével elérni kívánt cél érdekében választotta, azaz – mint ahogy az az előzőekben is megállapítást nyert — a belső piacon történő forgalomba hozatal tilalma tiszteletben tartásának biztosítására.
- 46 Ezt a következtetést a felperes azon érve sem cáfolja, amely szerint a 2670/81 rendelet harmadik preambulumbekendése értelmében a nem exportált C cukrot ugyanolyan viszonyok közé kell helyezni, mint a harmadik országokból behozott cukrot. Valójában a szóban forgó preambulumbekendés pontosabban azt írja elő, hogy „a belső piacon történő értékesítéskor kivetendő teher rögzítésekor” a nem

exportált C cukrot ugyanolyan viszonyok közé kell helyezni, mint a nem tagállamokból behozott cukrot. A 2670/81 rendelet preambulumbekzdései csupán azt az elvet rögzítik, amely szerint az importteher kizárólag a szóban forgó összeg számításának alapját jelenti.

- 47 Ennélfogva arra a következtetésre kell jutni, hogy a felperestől az alaprendelet 26. cikke és a 2670/81 rendelet 3. cikke alapján bizonyos mennyiségű C cukor Közösségen kívüli forgalomba hozatalának elmaradása miatt követelt összeg nem tekinthető az 1430/79 rendelet 13. cikke szerinti behozatali vagy kiviteli vámnak, és így a Bizottság azzal, hogy az elengedés iránti kérelmet elfogadhatatlannak nyilvánította, nem sértette meg ezeket a rendelkezéseket.

•

- 48 Következésképpen ezt a jogalapot el kell utasítani.

Az egyenlőség, a jogbiztonság és a méltányosság elveinek megsértéséből eredő második jogalapról

A felek érvei

- 49 A felperes másodlagosan fenntartja, hogy még abban az esetben is, ha az elengedni kért összeg nem minősül az 1430/79 rendelet szerinti behozatali vagy kiviteli vámnak, a Bizottságnak az e rendelet 13. cikkében szereplő általános méltányossági szabály keretében akkor is vizsgálnia kellett volna ezt a kérelmet (az Elsőfokú Bíróság T-186/97., T-187/97., T-190/97–T-192/97., T-210/97., T-211/97., T-216/97–T-218/97., T-279/97., T-280/97., T-293/97. és T-147/99. sz., Kaufring és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben, 2001. május 10-én hozott ítéletének [EBHT 2001., II-1337. o.] 224. pontja), és mivel elutasította a kérelmet mint elfogadhatatlant, megsértette az egyenlőség és a méltányosság elvét.

- 50 A felperes szerint a megtámadott határozatból az következik, hogy a különleges helyzetre alapozott elengedés megszerzéséhez semmilyen jogalapja sincs, mivel az Európai Közösségek saját forrásainak rendszeréről szóló, 1994. október 31-i 94/728/EK, Euratom határozat (HL L 293., 9. o.) 8. cikkének (1) bekezdése és 2. cikkének (1) bekezdése alapján a holland hatóságoknak nincs joguk a méltányosság alkalmazására, hiszen kötelesek a 2670/81 rendelet 3. cikkében előírt összegre beszédni, és azt a Bizottság rendelkezésére bocsátani.
- 51 A felperes így a többi hasonló helyzetben lévő, különleges helyzetük alapján a behozatali vagy kiviteli vám elengedését kérő vállalkozáshoz képest eltérő bánásmódban részesült. Ugyanis azokkal ellentétben a méltányossági alapon semmilyen elengedés iránti kérelmet nem érvényesíthetett. A nem exportált C cukor előállítására vonatkozó termelési illeték így minden tekintetben hasonlítana a harmadik országokból behozott cukorra kiszabandó vámhoz, kivéve a jogvédelmet. Ellentétes a méltányosság elvével az 1430/79 rendelet 13. cikke szerinti, elengedésre vonatkozó szabály alkalmazásának elutasítása olyan helyzetekben, amelyek azonosak azokkal, mint amelyekben gazdasági szereplők élvezték annak előnyeit.
- 52 E tekintetben a felperes fenntartja, hogy a jelen ügyben teljesült az 1430/79 rendeletben előírt, a vám elengedéséhez vagy visszatérítéséhez szükséges két feltétel. Elsősorban úgy ítéli meg, hogy semmilyen megtevesztés vagy nyilvánvaló hanyagság nem tulajdonítható neki, a jelen ügyben szereplő C cukor kivitele teljes egészében harmadik személyek által elkövetett visszaélés miatt maradt el. Másodsorban fenntartja, hogy a jelen ügy hasonló ahhoz az esethez, amely a Bíróság a C-61/98. sz. De Haan-ügyben 1999. szeptember 7-én hozott ítéletének (EBHT 1999., I-5003. o.) alapjául szolgált. A felperes azt állítja, hogy a jelen ügyben a holland hatóságok nagyon korán tudomást szereztek az általa eladott C cukorral kapcsolatos visszaélésről, de úgy döntöttek, hogy nem tájékoztatják a folyamatban lévő nyomozásról, és ezáltal megfosztották annak lehetőségétől, hogy eleget tegyen kötelezettségeinek, és az általa előállított C cukrot szabályosan exportálja.

53 Teljes mértékben szubszidiárius módon, arra az esetre, amennyiben az Elsőfokú Bíróság úgy ítélné meg, hogy az 1430/79 rendelet 13. cikke nem alkalmazandó, a felperes arra hivatkozik, hogy a Bizottság köteles lett volna az elengedés iránti kérelmet megvizsgálni még akkor is, ha az e rendeleten kívül esik, valamint arra, hogy mivel a Bizottság a kérelmet elfogadhatatlannak nyilvánította, megsértette a jogbiztonság, az egyenlőség és a méltányosság elvét. A felperes úgy ítéli meg, hogy amennyiben a Bizottságot nem terhelné ilyen kötelezettség, úgy csorbát szenvedne az általa biztosítandó jogvédelem. Rámutat arra, hogy a Bíróság már megállapította, hogy a C cukorra alkalmazandó terhekre is vonatkoznak az alapvető jogi alapelvek, közöttük az arányosság elve is (a Bíróság C-161/96. sz. Südzucker-ügyben 1998. január 29-én hozott ítéletének [EBHT 1998., I-281. o.] 34. és 35. pontja). Emlékeztet továbbá Mischo főtanácsnoknak a fent hivatkozott British Sugar-ügyre vonatkozó indítványára (EBHT 2002., I-208. o.), amelyben megállapítást nyert, hogy a 2670/81 rendelet 3. cikkét az általános jogi alapelvek tiszteletben tartása mellett kell értelmezni és alkalmazni.

54 A Bizottság fenntartja, hogy a C cukrot kivitelének elmulasztása miatt terhelő összeg elengedését a rá irányadó jogszabályi keretben kell vizsgálni, a méltányosság elve pedig nem kötelezi az e kereten kívüli vizsgálatra. Úgy ítéli meg, hogy az olyan C cukor kivitelére vonatkozó kötelezettségüket elmulasztó cukortermelők helyzete nem hasonlítható össze a Közösségbe meghatározott mennyiségű cukrot importálókéval, így e gazdasági szereplők eltérő kezelése nem sértheti az egyenlőség elvét. Ezen túlmenően rámutat arra, hogy a 2670/81 rendelet 1. cikkének (1) bekezdése különleges helyzetben, így *vis maior* esetén lehetővé teszi a nem exportált C cukrot terhelő összeg elengedését.

55 A felperesnek teljesen mértékben szubszidiárius érveit illetően a Bizottság úgy ítéli meg, hogy már önmagában sérti a jogbiztonság és az egyenlőség elvét a vámjogszabályok szerinti méltányossági szabály alkalmazása olyan esetre, amely nem tartozik annak hatálya alá. Végül megállapítja, hogy a felperes a közösségi vámjogszabályok általános méltányossági szabályát összetéveszti a méltányosság

elvével. Márpedig ez utóbbi nem a közösségi jog általános elve, mivel egy adott intézkedés méltányosságát hagyományosan az arányosság elvének alkalmazása keretében vizsgálják.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 56 Másodlagos jelleggel előterjesztett második jogalapjával a felperes lényegében fenntartja, hogy a Bizottság még akkor is megsértette az egyenlőség és a jogbiztonság, valamint a méltányosság elvét, ha a tőle követelt összeg nem minősül behozatali vagy kiviteli vámnak, mivel anélkül nyilvánította elfogadhatatlannak elengedés iránti kérelmét, hogy akár az 1430/79 rendelet, akár ezen elvek tükrében alaposan megvizsgálta volna annak megalapozottságát.
- 57 Elsősorban azt szükséges megállapítani, hogy a méltányosság nem teszi lehetővé, hogy a közösségi rendelkezések alkalmazásától eltekintsenek a szabályozásban meghatározott, vagy azon esetek kivételével, amikor magát a szabályozást érvénytelennek nyilvánítják (a Bíróság C-263/97. sz., Forst City Trading és társai ügyben 1998. szeptember 29-én hozott ítéletének [EBHT 1998., I-5537. o.] 48. pontja). Márpedig, amint az az előzőekben megállapítást nyert, az alaprendelet 26. cikke és a 2670/81 rendelet 3. cikke szerinti összeg nem tartozik az 1430/79 rendelet 13. cikkének hatálya alá.
- 58 E tekintetben azt kell megállapítani, hogy a cukor-KPSZ szabályozása, különösen a 2670/81 rendelet 1. cikke (1) bekezdésének második és harmadik albekezdése és 3. cikkének (4) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a C cukorra vonatkozó teher az

érintett tagállam illetékes hivatalai által *vis maior*-nak minősített körülmények között nem vethető ki. Ennélfogva a méltányosság nem alapozza meg a szóban forgó összeg beszédésétől való eltérés lehetőségeinek kiterjesztését a *vis maior*-on kívüli esetekre.

59 Másodsorban arra kell emlékeztetni, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a közösségi jog alapelveinek egyikét képező egyenlőség elve azt követeli meg, hogy az azonos helyzeteket ne kezeljék eltérő módon, feltéve hogy ezt az eltérést objektív körülmények nem igazolják (a Bíróság 201/85. és 202/85. sz., Klensch és társai ügyben 1986. november 25-én hozott ítéletének [EBHT 1986., 3477. o.] 9. pontja, az Elsőfokú Bíróság T-571/93. sz., Lefebvre és társai kontra Bizottság ügyben 1995. szeptember 14-én hozott ítéletének [EBHT 1995., II-2379. o.] 78. pontja).

60 Márpedig az Elsőfokú Bíróság úgy ítéli meg, hogy a Közösség C-cukor-termelői és behozatali vagy kiviteli vám befizetésére köteles gazdasági szereplői nincsenek összehasonlítható helyzetben. Valójában, mint ahogy az előzőekben megállapítást nyert, az összeg kifizetését megalapozó tényezők – azaz a C cukor előírt határidőn belüli kivitelére vonatkozó bizonyíték hiánya, illetve az áruk Közösség vámterületére történő behozatala — nem azonosak a két esetben. A közösségi cukortermelőnek tilos a kvótán felül előállított cukor belső piacon való értékesítése, így köteles azt exportálni (a fent hivatkozott British Sugar-ügyben hozott ítélet 41. pontja). Ezen túlmenően a C-cukor-termelőnek tiszteletben kell tartania a termelés időrendi sorrendjét is, azaz ténylegesen elő kell állítania az A és B kvótának megfelelő mennyiséget, mielőtt bizonyos mennyiségű cukrot C cukorként használna fel (a fent hivatkozott British Sugar-ügyben hozott ítélet 44. pontja). Ezzel szemben az importőrnek nincsenek ilyen kötelezettségei.

61 Ebből az következik, hogy a jelen ügyben nem állnak fenn olyan körülmények, amelyek alapján hátrányos megkülönböztetés fennállását lehetne megállapítani.

- 62 Harmadsorban a jogbiztonságot illetően – ellentétben azzal, amit a felperes állít –, nem jelenti ezen elv megsértését az olyan különleges eljárás hiánya, amely a méltányosság alapján lehetővé tenné számára a tőle követelt összeg elengedését. Valójában a vám méltányosság alapján történő elengedése vagy visszatérítése kivételes esetet jelentene, és csupán egyedileg szabályozott, szigorúan értelmezendő esetekben biztosítható. E tekintetben az Elsőfokú Bíróság megállapítja, hogy a szóban forgó ügyben a jogbiztonság elvét tiszteletben tartották, amennyiben az alaprendelet 26. cikke és a 2670/81 rendelet 3. cikke szerinti összeg fizetésére kötelezett személy kötelezettségei olyan egyértelműen meghatározott jogi helyzetből adódnak, amelyek lehetővé teszik a gazdasági szereplőnek, hogy megismerje ezen, tevékenységével együtt járó kötelezettségeket.
- 63 Az előzőekből az következik, hogy ezt a kifogást el kell utasítani. Következésképpen ezt a jogalapot szintén el kell utasítani.
- 64 Így a keresetet teljes egészében el kell utasítani.

A költségekről

- 65 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 2. §-a alapján az Elsőfokú Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a felperes pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a saját költségei, valamint a Bizottság részéről felmerült költségek viselésére.

A fenti indokok alapján

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG (ötödik tanács)

a következőképpen határozott:

- 1) A keresetet elutasítja.**

- 2) A felperest kötelezi saját költségei, valamint a Bizottság részéről felmerült költségek viselésére.**

Lindh

García-Valdecasas

Jürimäe

Kihirdetve Luxembourgban, a 2004. december 7-i nyilvános ülésen.

H. Jung

hivatalvezető

P. Lindh

elnök